

EUROPSKA KOMISIJA
GLAVNA UPRAVA ZA PRAVOSUĐE I ZAŠTITU POTROŠAČA

Uprava A: Građansko i trgovačko pravosuđe
Odjel A.1: Građansko pravosuđe

USPOREDNA TABLICA UČINKA BOLESTI COVID-19 NA GRAĐANSKE POSTUPKE

(Informacije je prikupila Glavna uprava JUST)

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI: Ovaj dokument sadržava pregled mjera povezanih s bolešću COVID-19 i određenih drugih mjera koje su države članice poduzele od ožujka 2020. te služi samo u informativne svrhe. Budući da je riječ o pregledu, relevantne mjere koje su donijele države članice ne mogu se prenijeti u cijelosti sa svim pojedinostima i iznimkama. Ovaj opći pregled ni na koji način ne obvezuje države članice ni Europsku komisiju. Više informacija možete pronaći u objavljenim i pravno obvezujućim tekstovima država članica. Ovom izjavom o ograničenju odgovornosti dopunjuje se opća izjava o ograničenju odgovornosti koja je dostupna na poveznici https://e-justice.europa.eu/content_legal_notice-365-hr.do?init=true.

DRŽAVE ČLANICE	Rokovi u građanskim postupcima	Organizacija pravosuđa i sudstvo	Pravosudna suradnja u EU-u
AUSTRIJA (AT)	<u>Zakon od 22. 3. 2020.</u> Postupovni rokovi koji su počeli teći prije 22. ožujka ili na taj datum ili rokovi koji bi u uobičajenim okolnostima počeli teći nakon tog datuma prekidaju se i obustavljaju do 30. 4. 2020. Nakon tog datuma opet će početi teći. To znači da će četrnaestodnevni rok završiti 15. svibnja, a četverotjedni rok 29. svibnja. <u>Iznimke (među ostalim):</u> rokovi plaćanja, prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu. U slučajevima neposredne opasnosti za sigurnost ili osobnu slobodu te u slučajevima nepopravljive štete sud može okončati prekid ranije. Tijek rokova zastare (npr. prekluzija) prekida se u razdoblju od 22. ožujka do 30. travnja.	Ograničavanje kontakata između sudova i stranaka. Prema potrebi provodi se opća obustava rada određenih sudova, a ujedno postoji mogućnost upućivanja hitnih predmeta na druge sudove.	Službenici središnjih tijela rade od kuće; preporučuje se komunikacija e-poštom.

	Postupci izvršenja: Moguća je odgoda prisilne prodaje pokretnina i nekretnina na dražbi ako dužniku prijete gospodarske poteškoće zbog pandemije bolesti COVID-19. Deložacije se mogu obustaviti na zahtjev ako bi dužnik u protivnom postao beskućnik.		
BELGIJA (BE)	Rokovi zastare i rokovi za podnošenje pravnih lijekova koji istječu u razdoblju od 8. travnja 2020. do 17. svibnja 2020. produljuju se za jedan mjesec nakon isteka tog razdoblja (tj. odgađaju se za 17. lipnja 2020.). Vlada prema potrebi može odgoditi datum završetka tog razdoblja. Rokovi u sudskim postupcima u građanskim stvarima koji istječu u razdoblju od 8. travnja 2020. do 17. svibnja 2020. i čiji bi istek mogao dovesti do gubitka prava ili neke druge štete produljuju se za jedan mjesec od isteka kriznog razdoblja (odgađaju se do 17. lipnja 2020.). Vlada prema potrebi može odgoditi datum završetka kriznog razdoblja. Ta se odredba ne primjenjuje na hitne slučajeve. Produljenje rokova za šest mjeseci u kontekstu sudske prodaje nekretnina koji istječu u razdoblju od 18. ožujka 2020. do 3. lipnja 2020. Obustava nekih postupaka izvršenja protiv trgovačkih društava u razdoblju od 24. travnja 2020. do 17. svibnja 2020.	Sudske rasprave u građanskim stvarima koje su se trebale održati u razdoblju od 10. travnja 2020. do 17. lipnja 2020. (rok koji vlada može produljiti) otkazuju se ako su sve stranke već poslale svoje pisane zaključke. Sudac odluku donosi bez rasprave, isključivo na temelju pisanih zaključaka, osim ako se stranke tomu usprotive. Ako se stranke usprotive, predmet se odgađa. Građanski sudovi počeli su se koristiti alatima za videokonferencije pri nastavku rješavanja predmeta na sudu. Prisege se mogu primiti na daljinu u razdoblju od 4. svibnja do 3. lipnja 2020. Zakonski rokovi u pogledu održavanja sastanaka koji su predviđeni u Zakonu o javnom bilježništvu i koji istječu u razdoblju od 18. ožujka 2020. do 4. kolovoza 2020. odgađaju se za tri mjeseca. Punomoći ovjerene kod javnog bilježnika mogu se primiti na daljinu i elektronički (upotrebom digitalnih medija i uz elektroničku identifikaciju i potpis). Ukidanje zahtjeva za nazočnost svjedoka i	Nakon izbijanja bolesti COVID-19 način rada i organizacija belgijskih središnjih tijela u građanskim stvarima nisu se promijenili, a jedina je razlika to da većina službenika belgijskih središnjih tijela radi samo na daljinu. Nekoliko djelatnika i dalje odlazi na radno mjesto jedan dan u tjednu kako bi provjerilo pristiglu poštu i osiguralo slanje izlazne pošte, na primjer u slučaju dostave pismena. Svim kontaktnim točkama poslana je poruka preko Europske pravosudne mreže u kojoj se navodi da se obavijesti i dalje mogu slati službenicima isključivo e-poštom. Belgijska središnja tijela i dalje su dostupna telefonski i e-poštom. Preporučuje se slanje novih zahtjeva na zajedničke sandučice elektroničke pošte u slučaju otmice djece, izvođenja dokaza, pravne pomoći, obveza uzdržavanja i zaštite djece. Rješavanje pojedinačnih slučajeva moglo bi se odgoditi zbog manjeg broja zaposlenika. Zasad su svi službenici aktivni, a predmeti se i dalje rješavaju svakodnevno, na isti

		prisutnost nekoliko javnih bilježnika pri sastavljanju vjerodostojne oporuke u razdoblju od 4. svibnja 2020. do 3. lipnja 2020. Punomoći ovjerene kod javnog bilježnika koje su primljene u razdoblju od 13. ožujka 2020. do 30. lipnja 2020. i koje proizvode pravne učinke samo od 13. ožujka 2020. do 30. lipnja 2020. bit će besplatne.	način kao prije izbijanja bolesti COVID-19.
BUGARSKA (BG)	<u>Posebno zakonodavstvo:</u> – <i>Zakon o mjerama i djelovanjima tijekom izvanrednog stanja proglašenog odlukom Nacionalne skupštine od 13. ožujka 2020. i o prevladavanju posljedica.</i> – Dalje u tekstu: <i>Zakon o izvanrednom stanju.</i> S obzirom na mjere i djelovanja razlikuju se sljedeća dva razdoblja: razdoblje izvanrednog stanja (13. 3. – 13. 5. 2020.) i razdoblje od dva mjeseca od ukidanja izvanrednog stanja (od 14. 5. 2020.): <u>A. Mjere i djelovanja u razdoblju izvanrednog stanja: 13. ožujka 2020. – 13. svibnja 2020.</u> (Na početku je određeno da izvanredno stanje traje od 13. ožujka 2020. do 13. travnja 2020. To je razdoblje produljeno do 13. svibnja 2020.) <u>Postupovni rokovi:</u> - <u>Prekid tijeka rokova:</u> Prekida se tijekom svih postupovnih rokova u građanskopravnim i arbitražnim postupcima te postupcima izvršenja, <u>osim u sljedećim parničnim postupcima u građanskim i trgovačkim stvarima:</u> 1. predmeti koji se odnose na ostvarivanje roditeljskih prava samo s obzirom na donošenje privremenih	<u>Sudske rasprave</u> Sve do ukidanja izvanrednog stanja sudske rasprave mogu se održavati na daljinu, pa na taj način stranke i sudionici mogu izravno i virtualno sudjelovati u postupku. Na ročištima se sastavlja zapisnik koji se bez odgode objavljuje te se čuva do roka za izmjenu i dovršetak zapisnika. Sud stranke obavješćuje o vremenu održavanja rasprave na daljinu. Vrhovno sudbeno vijeće izdalo je naloge za osiguravanje potrebnih mjera opreza kako bi se spriječilo širenje virusa u zgradama sudova, za dostavu dokumenata sudovima poštom ili elektronički te za telefonsko ili elektroničko savjetovanje. Kad je riječ o navedenim raspravama, poziv se uručuje telefonski ili elektronički. <u>Postupci koji se odnose na registar</u> Usluge koje se pružaju u okviru trgovačkog registra i registra neprofitnih pravnih subjekata te drugih registara dostupne su na internetu.	Međunarodnu pravnu pomoć i dalje pružaju Ministarstvo pravosuđa i sudovi, no moguća su kašnjenja u pružanju te pomoći.

	mjera 2. predmeti na temelju Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji koji se odnose samo na nalog za neposrednu zaštitu ili njegovu izmjenu te u slučajevima da je zahtjev za zaštitu odbijen 3. dozvole za povlačenje sredstava s depozitnog računa djeteta 4. postupci za privremenu pravnu zaštitu 5. postupci za očuvanje dokaza 6. zahtjevi koji se temelje na Zakonu o elektroničkim komunikacijama i koji su povezani s prekidom postupka upisa u registar na temelju sudskog akta u skladu sa Zakonom o registru trgovačkih društava i registru neprofitnih pravnih subjekata 7. predmeti na temelju članka 62. stavka 3. Zakona o kreditnim institucijama koji se odnose na potpisivanje izjave kojom se jamči zaštita bankarske tajne. Prekida se tijek prekluzivnih rokova po čijem isteku privatni subjekti gube ili stječu prava. B. Mjere i djelovanja u razdoblju od dva mjeseca nakon ukidanja izvanrednog stanja (od 14. 5. 2020.): - <u>Prekid tijeka rokova:</u> U roku od dva mjeseca nakon ukidanja izvanrednog stanja sve javne prodaje i prisilne zapljene imovine koje su u odnosu na fizičke osobe objavili javni i privatni izvršitelji obustavljaju se i odgađaju za drugi datum bez naplate naknada i troškova. Na temelju zahtjeva fizičke osobe podnesenog prije isteka roka iz prve rečenice javna prodaja odnosno prisilna zapljena imovine odgađa se za drugi datum te pritom ne postoji obveza podmirivanja naknada i troškova.	<u>Javnobilježnički postupci</u> Javni bilježnici rade samo na hitnim postupcima. Kod javnog bilježnika obavljaju se isključivo žurni postupci i pritom se poštuju higijenski zahtjevi. Javnobilježnička komora raspoređuje javne bilježnike na dužnost tako da na 50 000 stanovnika usluge pruža najmanje jedan javni bilježnik za predmetno područje djelatnosti.	
--	---	--	--

	- <u>Produljenje rokova:</u> Rokovi utvrđeni zakonom (osim u prethodno navedenim slučajevima) koji istječu tijekom izvanrednog stanja i koji su povezani s ostvarivanjem prava i obveza privatnih osoba i subjekata produljuju se za jedan mjesec od datuma završetka izvanrednog stanja. - <u>Posebni slučajevi:</u> Tijekom izvanrednog stanja i dva mjeseca nakon njega bankovni računi fizičkih osoba i medicinskih ustanova, plaće i mirovine te medicinski uređaji i oprema izuzeti su iz primjene mjera blokade / zaštitnih mjera. Ne sastavlja se popis pokretnina i nekretnina u vlasništvu fizičkih osoba, osim ako je riječ o izvršavanju obveze uzdržavanja, naknadi štete pretrpljene zbog štetne radnje ili delikta, potraživanju uzdržavanja te potraživanju naknada za rad. Zapljene sredstava na bankovnim računima općina neće se određivati u razdoblju od dva mjeseca nakon ukidanja izvanrednog stanja. U razdoblju od dva mjeseca od ukidanja izvanrednog stanja ne naplaćuju se kamate i kazne u slučaju kašnjenja u plaćanju obveza privatnih subjekata, dužnika na temelju ugovora o kreditu i drugih oblika financiranja koje osiguravaju financijske institucije u skladu s člankom 3. Zakona o kreditnim institucijama, uz iznimku društava kćeri banaka, među ostalim u slučajevima u kojima potraživanja stječu banke, financijske institucije ili treće strane. Obveza se ne može proglasiti prijevremeno dospjelom / plativom na zahtjev i ugovor se ne može raskinuti zbog neispunjenja obveza.		
--	--	--	--

HRVATSKA (HR)	Dana 18. travnja 2020. stupile su na snagu izmjene Zakona o provedbi ovrhe nad novčanim sredstvima: ovrha na računima fizičkih osoba obustavlja se na tri mjeseca (uz moguće produljenje za dodatna tri mjeseca). Izračun zakonskih kamata isto se tako obustavlja na isto vremensko razdoblje.	Sva pravosudna tijela nastavljaju raditi. Međutim, provode se samo hitni postupci uz pridržavanje odgovarajućih sigurnosnih mjera. Rasprave i ostali predmeti koji nisu hitni odgađaju se do daljnjeg. Ako sudac može donijeti odluku u predmetu kao sudac pojedinac ili ako raspravu nije nužno održati, potrebno je najprije odluku donijeti od kuće te zatim organizirati slanje otpravka te odluke. Čelnici pravosudnih tijela imaju ovlast zaposlenicima dopustiti rad od kuće kad je to moguće. Komunikacija sa strankama i svim sudionicima u postupku obavlja se elektronički kad god je to moguće. Kad je nužno održati ročište ili raspravu, valja poduzeti sve mjere opreza koje su odredila zdravstvena tijela. Uvijek bi trebalo upotrijebiti tehnička sredstva za komunikaciju na daljinu koja su dostupna sucima i sudovima, uključujući u prostorima suda (e-pošta, videoveza itd.). Preporučuje se i da se ovršni postupci, posebno ovrhe povezane s ispražnjenjem i predajom nekretnine, odgode. Zbog izbijanja pandemije bolesti COVID-19 u Hrvatskoj odgođeno je otvaranje svih elektroničkih javnih dražbi u ovršnim postupcima i postupcima u slučaju nesolventnosti, osim onih u kojima je nadmetanje započelo najkasnije 24. ožujka 2020., koje će se dovršiti u skladu s objavljenim pozivima na sudjelovanje u	Stranke svoje upite, zamolbe i zahtjeve moraju uputiti Ministarstvu pravosuđa tijekom redovnog radnog vremena e-poštom, pozivom na telefon i upotrebom poštanskih usluga. Međunarodna pravna pomoć i dalje se pruža, no uz moguća kašnjenja.

		elektroničkoj javnoj dražbi. Svi neobrađeni zahtjevi za prodaju zaprimljeni nakon 13. ožujka 2020. obradit će se po prestanku posebnih okolnosti prouzročenih pandemijom bolesti COVID-19. Svi objavljeni pozivi na uplatu predujma za pokriće troškova prodaje i pozivi na sudjelovanje u elektroničkoj javnoj dražbi staviti će se izvan snage i te će se po prestanku posebnih okolnosti nastalih izbijanjem pandemije bolesti COVID-19 ponovno objaviti pod istim uvjetima prodaje.	
CIPAR (CY)	Tijek postupovnih rokova prekida se do 30. 4. 2020.	Sve rasprave i drugi postupci obustavljaju se do 30. 4. 2020. Iznimke: zahtjev za donošenje iznimno hitne privremene mjere, postupak izručenja i drugi postupci koji se odnose na ograničavanje osobne slobode (npr. nezakoniti pritvor, zadržavanje u psihijatrijskoj ustanovi). Tajnik suda dopušta podnošenje tužbe samo ako se ona temelji na zahtjevu za donošenje privremene mjere te pod uvjetom da je prijedno potrebno donijeti odluku u tom predmetu. Sudac će razmotriti okolnosti i odlučiti je li predmet hitan.	
ČEŠKA (CZ)	Kad je riječ o sudskim postupcima, izvršenjima ili postupcima u slučaju nesolventnosti, poduzeto je nekoliko mjera za olakšavanje gorućih problema građana. Raširena primjena postojećih odredbi postupovnih propisa o odstupanju od rokova u sudskim postupcima ako se rok propusti zbog ograničenja koja su posljedica izvanrednih mjera (obvezne karantene, ograničenja kretanja i okupljanja osoba).	Ministarstvo pravosuđa preporučilo je odgodu svih sudskih rasprava . Ako odgoda nije moguća, rasprava se mora provesti strogo u skladu s Vladinom uredbom o izvanrednom stanju. Javnost se isključuje iz sudskih rasprava i smije se ograničeno kretati unutar zgrade suda. Sudovi informacije pružaju telefonski/e-poštom. Ministarstvo pravosuđa odgodu sudskih postupaka zbog primjene ovih preporuka neće smatrati kašnjenjem u izvršavanju njegovih nadzornih ovlasti.	<u>Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece</u> (Uredba Bruxelles II.a i Uredba o uzdržavanju): program rada Ureda provodit će se na način prilagođen izvanrednom stanju. Svi osobni kontakti s Uredom zamjenjuju se pisanim (obična ili elektronička pošta) i telefonskim kontaktima, a Ured radi samo ponedjeljkom i srijedom od 9:00 do 12:00.

		Javnobilježničke usluge i dalje su dostupne javnosti, no te se usluge pružaju ograničeno.	Češko Ministarstvo pravosuđa (središnje tijelo u smislu uredbi o dostavi pismena i izvođenju dokaza): članovi osoblja (uključujući sve kontaktne točke) trenutačno uglavnom rade od kuće. Posebno se preporučuje elektronička komunikacija / komunikacija na daljinu. Svi bi rokovi trebali i dalje biti isti. Jedina je komplikacija sve veći broj ograničenja u pogledu poštanskih usluga u nekim državama, a te probleme u dogovoru s Ministarstvom vanjskih poslova nastojimo prevladati upotrebom diplomatskih kanala za dostavu sudskih pismena. Inozemna središnja tijela trebala bi savjetovati sudove / nadležna tijela da sve zahtjeve za dostavu pismena i izvođenje dokaza upute izravno nadležnim sudovima, a ne posredstvom središnjeg tijela (Ministarstva pravosuđa) jer će se time trenutačno znatno skratiti rokovi za uspješno izvršenje zahtjeva.
DANSKA (DK)	Dosad nisu uvedene nikakve mjere u pogledu sudskih postupaka.	Danski sudovi uspostavili su izvanredni postupak za rješavanje određenih kritičnih pitanja. Riječ je o predmetima koje sudovi i dalje rješavaju na lokalnoj razini te koji su zakonom posebno vremenski ograničeni ili koji ne trpe odgađanja. Sudovi moraju u svakom predmetu procijeniti ispunjava li predmet uvjete da bi se smatrao	Danski sudovi u pravilu nastoje obavljati što je više moguće posla od kuće tijekom razdoblja izvanrednog stanja.

		„kritičnim” te isto tako moraju organizirati svoj rad uzimajući u obzir okolnosti. Odluka o davanju prednosti kritičnim predmetima znači da niz značajnih vrsta predmeta, uključujući predmete u pogledu kojih se inače održavaju ročišta uz fizičku nazočnost na sudu, neće biti prioritet. Ti se predmeti odgađaju do daljnjeg. Danski sudovi nastoje obavljati što je više moguće posla od kuće tijekom razdoblja izvanrednog stanja. Danska sudska uprava svim je zaposlenicima omogućila rad od kuće. Osim toga, zaposlenici suda mogu (u ograničenoj mjeri) biti fizički prisutni na sudovima kako bi se pobrinuli za to da oni sami, ali i drugi djelatnici, mogu zadatke riješiti od kuće. Sudovi se, koliko god je to moguće, koriste telefonskim konferencijama za pripremu predmeta iz nekoliko područja prava, uključujući predmete u području građanskog prava i predmete u kojima sudjeluju sudski izvršitelji. Obiteljski sudovi predmete rješavaju što je više moguće bez fizičke nazočnosti. Postoje i određeni ostavinski predmeti koji se mogu riješiti telefonski. Odbor za krizne situacije (u čijem su sastavu Danska sudska uprava i skupina predsjednika sudova) pozvao je sudove i da razmotre, koliko je to moguće, trebaju li se u trenutačnoj situaciji još više upotrebljavati videokonferencije ako se to smatra opravdanim sa stajališta vladavine prava.	
ESTONIJA	Opće informacije na engleskom jeziku moguće je	Izvanredno stanje proglašeno je za razdoblje od	Estonsko središnje tijelo radi na

(EE)	pronaći na internetskim stranicama vlade. Sudovi produljuju postupovne rokove ovisno o svakom pojedinom slučaju. Sudovi će uzeti u obzir dodatno opterećenje stranaka u postupku, njihove zadatke ili poteškoće koje proizlaze iz krize. Ne postoji zakonodavstvo o produljenju rokova, ali suci imaju diskrecijsko pravo odrediti dulje rokove u budućnosti ili produljiti postojeće rokove. Međutim, kako bi se spriječilo širenje virusa koji uzrokuje COVID-19 izbjegavanjem fizičkog kontakta među ljudima u ustanovama koje pružaju skrb, prekida se razdoblje na koje su mentalno oboljele osobe smještene u psihijatrijsku bolnicu ili ustanovu socijalne skrbi: – u slučaju produljene privremene zaštite, dok traje izvanredna situacija – u slučaju smještaja, dok traje izvanredna situacija te do dva mjeseca nakon prestanka izvanredne situacije. Time se ne dovodi u pitanje obveza prestanka svakog smještaja i primjene privremene pravne zaštite nakon prestanka važenja preduvjeta za smještaj ili ako postane jasno da ti preduvjeti nisu ispunjeni. U području obveznog prava trenutačno nema bitnih promjena. Ministarstvo pravosuđa analiziralo je različite pravne mogućnosti koje su već predviđene u estonskom zakonodavstvu i koje bi se mogle primijeniti u ovom teškom razdoblju. Naglasak je na pružanju objašnjenja i odgovaranju na zahtjeve za informacije. Pojavili su se i prijedlozi za izmjenu određenih pravila u području obveznog prava, no te su rasprave još u tijeku.	12. ožujka do 17. svibnja. Uspostavljene su virtualne prostorije za sastanke kako bi se povećao kapacitet Ministarstva pravosuđa, sudova, ureda javnih tužitelja i zatvora za održavanje <u>videokonferencija</u>. To se rješenje može primijeniti i na održavanje usmenih rasprava sa strankama u postupku. Osim toga, dostupna oprema za vidoekonferencije premještena je kako bi se odgovorilo na sve veću potražnju u sudnicama i zatvorima. Nema zakonodavnih izmjena u pogledu sudskih postupaka. Vijeće za upravljanje sudovima objavilo je preporuke. Rad estonskih sudova reorganiziran je: radno vrijeme službi je radnim danom od 9:00 do 13:00, a sudnica do 14:00. Ako je moguće, predmeti se rješavaju u pisanom obliku upotrebom informacijskog sustava sudova i digitalnog sustava za obradu sudskih spisa. Hitne rasprave i postupci održavaju se s pomoću elektroničkih sredstava komunikacije. Ako to nije moguće, sud ovisno o svakom pojedinom slučaju donosi odluku o tome hoće li se rasprava ili postupak održati na sudu. Sljedeća pitanja mogu se smatrati hitnima: smještaj osobe u ustanovu zatvorenog tipa, razdvajanje djeteta od njegove obitelji, ostvarivanje skrbništva nad odraslom osobom. U predmetima koji nisu hitni sud se može koristiti elektroničkim sredstvima komunikacije (ili bilo kojim drugim potrebnim sredstvima), no	daljinu od 13. ožujka. Komunikacija (poruke i dokumenti) odvija se elektroničkom poštom (u građanskim stvarima i većini kaznenih stvari). Ako je potrebno, izvornici dokumenata poslat će se zračnom poštom nakon završetka izvanredne situacije.
------	---	--	---

		u pravilu se preporučuje da sudovi odgode raspravu i/ili postupak. U skladu sa Zakonom o parničnom postupku sud u iznimnim i hitnim predmetima povezanim s djecom može izdati preliminarni nalog / nalog za zaštitu bez saslušanja djeteta i mnogi su suci iskoristili tu mogućnost. Preporučuje se da se dostava postupovnih dokumenata odvija upotrebom aplikacije e-Spis i e-poštom. Javnobilježnička komora ovlastila je javne bilježnike za poduzimanje svih potrebnih mjera, kao što je upotreba usluge za ovjeru vjerodostojnosti na daljinu e-Notar kojom se omogućuje izvršavanje poslova javnobilježničke ovjere upotrebom videokonferencije. Dok su se do 6. travnja na daljinu mogle izvršiti samo određene vrste poslova ovjere (davanje punomoći, prodaja udjela društava s ograničenom odgovornošću i nekoliko drugih), od 6. travnja vjerodostojnost gotovo svih isprava može se ovjeriti na daljinu, a iznimke su sklapanje braka i razvod. Dakle, čak se i nekretnina može prodati i prenijeti uz elektroničku potvrdu vjerodostojnosti. Na isti će se način postupati i nakon prestanka izvanredne situacije. Estonska odvjetnička komora isto je tako potaknula svoje članove da rade na daljinu i da se koriste svim tehničkim sredstvima komunikacije kako bi i dalje mogli pružati pravno savjetovanje. Komora je naglasila i da je	
--	--	--	--

		potrebno osigurati povjerljivost između odvjetnika i klijenta. Odvjetnička komora još je istaknula da ograničenja prava zbog izvanredne situacije moraju biti opravdana te da bi takva ograničenja trebalo osporavati ako je to potrebno u određenom slučaju. Odvjetnici su isto tako dužni brzo se prilagoditi promjenama u radnom okruženju, biti fleksibilni i inovativni te osigurati da se mogućnosti traženja produljenja rokova ne zloupotrebljavaju. Komora sudskih izvršitelja i stečajnih upravitelja objavila je da su i sudski izvršitelji i stečajni upravitelji reorganizirali svoje poslovanje kako bi radili na daljinu.	
FINSKA (FI)	Unatoč trenutačnoj krizi nisu uvedene izmjene zakonskih rokova koji se primjenjuju na sudske postupke.	Sudovi su i dalje neovisni. Međutim, Nacionalna sudska uprava sudovima daje smjernice i savjete o njihovu upravljanju. Nacionalna sudska uprava dala je smjernice u kojima se sudovima preporučuje da nastave rješavati predmete uz mjere opreza, na primjer osobe bi trebale fizički biti prisutne samo ako je predmet hitan. Nacionalna sudska uprava sudovima preporučuje održavanje rasprava upotrebom videokonferencije ili drugih dostupnih i prikladnih tehnoloških sredstava. Nacionalna sudska uprava objavila je i savjete za sve sudove o upotrebi sredstava daljinske komunikacije u okviru suđenja. Taj se savjet primjenjuje samo u aktualnoj iznimnoj situaciji i njime se ne nastoje izmijeniti postojeće politike,	I dalje se pruža međunarodna pravna pomoć, no sudovi odlučuju koji će predmeti biti prioritet u skladu s dostupnim resursima. Većina službenika finskog središnjeg tijela (u smislu uredbi 2201/2003, 4/2009, 1393/2007 i 1206/2001) trenutačno radi na daljinu. Prisutnost u uredu ograničena je samo na hitne slučajeve. Kad god je to moguće, preporučuje se komunikacija e-poštom: central.authority@om.fi i maintenance.ca@om.fi (samo za pitanja uzdržavanja).

		upute ili preporuke. Učinkovitijom upotrebom sredstava daljinske komunikacije nastoje se umanjiti zdravstveni rizici tako što će se izbjeći okupljanja više ljudi. Te i buduće smjernice mogu se pronaći ovdje. Finski okružni sudovi do 10. svibnja 2020. obustavili su održavanje rasprava u 1431 građanskom predmetu. Ažurirane informacije mogu se pronaći ovdje. Potiče se ostvarivanje kontakata sa sudovima prvenstveno telefonom i elektroničkom poštom.	
FRANCUSKA (FR)	Produljuju se (postupovni) rokovi, uključujući rokove zastare koji istječu u razdoblju od 12. ožujka do završetka razdoblja od mjesec dana koje započinje nakon završetka razdoblja izvanrednog stanja. Po isteku prethodno navedenog razdoblja svi rokovi nastavljaju teći uobičajeno, ali unutar ograničenja od dva mjeseca. Međutim, bez obzira na to što je razdoblje produljeno, stranke slobodno mogu tražiti pravni lijek ili ostvarivati svoja prava na pokretanje postupka na bilo koji način tijekom razdoblja izvanrednog stanja, koliko je to moguće. U načelu nema učinka na obveze i rokove predviđene u ugovorima, a primjenjivat će se nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje u slučaju posebnih okolnosti (viša sila itd.). Međutim, ugovorne sankcije za neispunjenje obveza dužnika (odredba o ugovornoj kazni, odredba o raskidu itd.) privremeno se ukidaju kako bi se uzele u obzir poteškoće u izvršenju.	Sudovi su se od 17. ožujka do 10. svibnja bavili samo hitnim predmetima (rasprave u pogledu građanskih sloboda i skrbništva u građanskim stvarima, izvršenje, zaštita djece, hitni predmeti u nadležnosti obiteljskog suda, uključujući naloge za zaštitu i izvanredne postupke privremene pravne zaštite). Sudovi od 11. svibnja postupno opet počinju obavljati svoje poslove u pogledu svih predmeta. U slučaju da sud ne može raditi, može se odrediti drugi sud koji će preuzeti hitne predmete. Stranke se o sudskim odlukama obavještavaju svim sredstvima, posebno e-poštom ili telefonski (odluke se neće smatrati dostavljenima primatelju).	Kad je riječ o pravosudnoj suradnji, zahtjevi se obrađuju kao i inače. <u>Suradnja u obiteljskim predmetima (Uredba 2201/2003)</u>: Kad je riječ o međunarodnim otmicama djece i zaštiti djece, službenici francuskog središnjeg tijela rade na daljinu većinu vremena, a u ured dolaze najmanje jednom tjedno. To znači da se svi novi zahtjevi mogu poslati poštom, telefaksom ili e-poštom. <u>Izvođenje dokaza (Uredba 1206/2001)</u>: Zahtjevi se obrađuju kao i inače. Obrada može trajati nešto dulje jer službenici rade na daljinu i dolaze u ured jednom tjedno kako bi obradili zahtjeve zaprimljene poštom ili telefaksom.

	Obustavljaju se i ugovorne kazne, produljenja ugovora i otkazni rokovi predviđeni u zakonodavstvu, ili se rokovi u tim slučajevima produljuju.	Kad je riječ o mjerama zaštite djece i odraslih osoba, one koje istječu tijekom razdoblja izvanrednog stanja automatski se produljuju, osim ako sudac odluči drukčije. Tijek rokova za istražne mjere i mjere posredovanja prekida se i produljuje za dodatna tri mjeseca počevši od 23. lipnja 2020. Predsjednici sudova moći će urediti kretanje ljudi koji dolaze na sud i odrediti broj ljudi koji smiju ući u sudnicu kako bi se osiguralo poštovanje pravila o fizičkoj udaljenosti. Osobe koje žele nazočiti raspravi kojoj je pristup ograničen mogu zahtjev u pogledu toga podnijeti predsjednicima sudova. Ako se pri održavanju rasprave upotrebljavaju sredstva za audiovizualnu komunikaciju ili neka druga elektronička sredstva za komunikaciju, rasprava se ne smije održati na jednoj lokaciji. Naposljetku, napominje se da se upotrijebljenim sredstvima za komunikaciju mora zajamčiti tajnost rasprava.	Dostava pismena (Uredba 1393/2007): Dostava pismena može biti usporena u trenutačnim okolnostima. Elektronička dostava može se izvršiti pod uvjetom da je primatelj dao prethodnu suglasnost. Francusko središnje tijelo imenovano na temelju tih triju uredbi (2201/2003, 1206/2001, 1393/2007) i dalje obavlja komunikaciju e-poštom (entraide-civile-internationale@justice.gouv.fr), ali i slanjem dopisa ili telefaksa. Francusko središnje tijelo imenovano na temelju Uredbe (EZ) br. 4/2009 koja se odnosi na obveze uzdržavanja obavlja komunikaciju e-poštom: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr
NJEMAČKA (DE)	Dosad nisu donesene nikakve mjere o rokovima u građanskim predmetima, već su donesene samo odredbe o duljem prekidu kaznenih postupaka. Njemački zakon o parničnom postupku sadržava odredbe o produljenju rokova, obustavi postupka i povratu u prijašnje stanje koje pomažu u provedbi parničnih postupaka tijekom krize povezane s bolešću COVID-19.	Zakonskim odredbama o građanskom postupku sudovima se već daje velika mogućnost da fleksibilno reagiraju na trenutačnu izvanrednu situaciju. Odgovarajući sudovi i suci moraju odlučiti koje će mjere poduzeti u svakom pojedinom slučaju. Sačuvana je neovisnost sudstva.	Suradnja u obiteljskim predmetima (Uredba 2201/2003): Savezni ured za pravosuđe kao njemačko središnje tijelo imenovano na temelju Uredbe 2201/2003 (Bruxelles II.a) smanjio je fizičku nazočnost osoblja kako bi zaštitio njihovo zdravlje, ali u potpunosti izvršava svoje poslove uz smanjene

	Dodatne informacije o zakonodavnim mjerama mogu se pronaći na internetskim stranicama Saveznog ministarstva pravosuđa i zaštite potrošača https://www.bmjb.de/DE/Themen/FokusThemen/Corona/Corona_node.html		kapacitete. <u>Suradnja u pitanjima uzdržavanja (Uredba 4/2009)</u> Aktivnosti središnjeg tijela za prekograničnu naplatu uzdržavanja ograničene su. Kasni se u obradi predmeta te su stranke zamoljene da se suzdrže od traženja novih informacija o statusu predmeta u tijeku. Središnje tijelo poduzet će daljnje radnje u svim predmetima čim to bude moguće s obzirom na ograničene aktivnosti. <u>Izvođenje dokaza (Uredba 1206/2001) i dostava pismena (Uredba 1393/2007):</u> Valja istaknuti da sudac i dalje samostalno odlučuje, posebno kad je riječ o izvršavanju zahtjeva za izvođenje dokaza. Općenito se može reći da su kapaciteti za rad sudova iznimno ograničeni zato što zaposlenici sudova nisu prisutni.
GRČKA (EL)		Na temelju ministarske odluke do 15. svibnja 2020. obustavljaju se svi postupci koji se vode pred grčkim sudovima i njihovim službama, a iznimka su hitne i važne tužbe i predmeti. Postupci koji se vode pred okružnim građanskim sudovima i njihovim službama obustavljaju se do 10. svibnja 2020. Pravosudne službe poduzimaju samo nužne radnje potrebne za obavljanje najvažnijih	Grčka vlada donijela je mjere opreza i sprječavanja širenja kako bi umanjila opasnost od širenja koronavirusa, njegov učinak na društvo i gospodarstvo te osigurala dobro funkcioniranje tržišta i javnog sektora. Ministarstvo pravosuđa, u svojstvu središnjeg tijela imenovanog na temelju konvencija/ugovora u

		poslova i rješavanje hitnih predmeta. Sastanci i druge aktivnosti povezane s pravosudnim poslovima odvijaju se na daljinu upotrebom tehnoloških sredstava, ako je to moguće. Zahvaljujući IT komunikacijskim alatima i aplikacijama osigurani su videokonferencija i rad sudaca, tužitelja i drugih pravnih subjekata na daljinu. Elektroničko podnošenje zahtjeva za izdavanje potvrda dostupno je na nekim glavnim sudovima. U tom slučaju građani i odvjetnici mogu ih primiti putem internetskog portala.	području građanskog prava i u skladu s uredbama EU-a o pravosudnoj suradnji u građanskim i trgovačkim stvarima, uspostavilo je mješoviti sustav u kojem se izmjenjuju rad na daljinu i fizička prisutnost na radnome mjestu. Središnje tijelo dosad je gotovo u potpunosti izvršavalo svoje poslove, iako su neizbježni povremeni zastoji u obradi nekih zahtjeva zbog zdravstvene krize koja i dalje traje.
MAĐARSKA (HU)	Rokovi u pravilu nastavljaju teći tijekom razdoblja opasnosti. Jedina su iznimka od takve prakse slučajevi u kojima se predmetna postupovna radnja ne može obaviti pisanim ili elektroničkim putem (tj. postupovne radnje u kojima mora sudjelovati neka osoba i koje se ne mogu na drugi način obaviti) pa se u takvim slučajevima postupak obustavlja. U tom se slučaju razdoblje do uklanjanja prepreke ili razdoblje do završetka stanja opasnosti ne uračunava u rok.	Zajamčen je pristup pravosuđu i daljnje provođenje postupaka u tijeku, odnosno nema prekida rada sudova u Mađarskoj. Na sudovima se ne obavljaju postupovne radnje za koje je nužna fizička prisutnost osoba. Posebnim postupovnim pravilima olakšavaju se pisana komunikacija, rasprave i saslušanja na daljinu tako što se upotrebljavaju elektronička sredstva za osobnu identifikaciju.	Kad je riječ o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, tijekom stanja opasnosti postoje ograničenja u pogledu postupaka izvršenja. Na primjer, kad je riječ o mjerama izvršenja, ne može se provoditi nikakav postupak na licu mjesta ni prodaja nekretnina na dražbi. Ne mogu se naložiti mjere izvršenja radi predaje djeteta u slučajevima nezakonite otmice djeteta i na temelju Uredbe Bruxelles II.a. Središnja tijela rade. Moguće su odgode u izvršenju zahtjeva za pravnu pomoć, za razliku od uobičajenih okolnosti.
IRSKA (IE)	Nema posebnog zakonodavstva o rokovima. Pokretanje postupaka u pogledu kojih će zakonski rok za pokretanje isteći prije isteka razdoblja „ograničenja” smatra se ključnom aktivnošću (vidjeti	Sudske pisarnice bit će i dalje otvorene i primaju se samo hitni dokumenti. Osigurani su pretinci za ostavljanje dokumentacije pa se na taj način smanjuje potreba za kontaktom sa	Zaposlenici Ministarstva pravosuđa i ravnopravnosti i zaposlenici središnjih tijela uglavnom rade od kuće. Poželjna je komunikacija samo

	drugi stupac).	zaposlenicima na šalteru za javnost. I dalje postoji mogućnost kontaktiranja suda e-poštom ili slanjem obične pošte. Građanski predmeti mogu se odgoditi davanjem suglasnosti e-poštom. U predstojećim tjednima rješavat će se samo hitni predmeti. Dopušteni su zahtjevi koji se odnose na hitna pitanja iz područja obiteljskog prava, što uključuje naloge za zaštitu, privremene naloge za zabranu pristupa, hitne naloge za zabranu pristupa, produljenje naloga. Zahtjevi se mogu podnositi i u slučaju ključnih aktivnosti, kao što su hitna pitanja skrbništva ili hitni zahtjevi za sudske preispitivanje. Svim osobama koje se trenutačno nalaze u pritvoru na temelju naloga predsjednika Visokog suda omogućuje se pojavljivanje pred sudom upotrebom videoveze. U tijeku je pilot-projekt kojim bi se sudovima omogućilo održavanje rasprava na daljinu i upotrebom videoveze uz suglasnost stranaka.	e-poštom.
ITALIJA (IT)	Tijek rokova za provedbu parničnih sudskih postupaka prvotno je prekinut u razdoblju od 9. ožujka do 22. ožujka (a zatim odgođen za 15. travnja). Uredbom sa zakonskom snagom br. 23 od 8. travnja 2020. odgoda održavanja rasprava i prekid tijeka postupovnih rokova produljeni su do	Većina rasprava u parničnom postupku zakazanih u razdoblju od dana nakon stupanja na snagu Uredbe (9. ožujka 2020.) do 22. ožujka (zatim 15. travnja i konačno 11. svibnja) neće se održati zbog obvezne odgode. Sve rasprave zakazane tijekom razdoblja krize	Zaposlenici Ministarstva pravosuđa znatan dio predmeta rješavaju od kuće. Utjecaj na pravosudnu suradnju u građanskim stvari bit će primjetan tijekom nepredvidivog vremenskog

	11. svibnja 2020. Ako bi rok inače počeo teći tijekom razdoblja prekida njegova tijeka, njegov se početak odgađa do kraja tog razdoblja. Iznimke: posvojenje djece, maloljetnici bez pratnje, udomiteljska skrb, postupci koji se odnose na zaštitu maloljetnika i na uzdržavanje u kojima se dovodi u pitanje zaštita temeljnih potreba, obvezno liječenje, dobrovoljni prekid trudnoće, privremena izvršivost, izborni postupak i sva pitanja u pogledu kojih postoji rizik od ozbiljne štete za stranke.	odgodit će se (osim hitnih predmeta). Lokalni sudovi mogu donijeti vlastite organizacijske mjere (ograničen pristup zgradama, zatvoreni uredi). Konkretno, kad je riječ o aktivnostima koje nisu obustavljene (one koje su proglašene hitnima ovisno o svakom pojedinom slučaju ili one kojima se u zakonodavstvu daje najveća prednost), rasprave u parničnom postupku u kojima moraju sudjelovati samo odvjetnici ili stranke mogu se održati na daljinu ako se poštuje kontradiktorni postupak i stranke mogu djelotvorno sudjelovati. Za te potrebe voditelji sudskih službi trebaju donijeti odluku nakon savjetovanja s odvjetničkom komorom. Od voditelja sudskih službi očekuje se da u razdoblju od 11. svibnja do 31. srpnja 2020. poduzmu niz organizacijskih mjera kako bi se izbjegla okupljanja ljudi na maloj udaljenosti i bliski kontakti među ljudima u svim uredskim prostorima. Te mjere mogu uključivati: – održavanje rasprava u parničnim postupcima koje zahtijevaju samo prisutnost odvjetnika ili stranaka ili pomoćnika suca sredstvima daljinske komunikacije, pod uvjetom da se poštuje kontradiktorni postupak i da stranke mogu djelotvorno sudjelovati te da je sudac fizički prisutan u uredu suda – odgodu rasprava za razdoblje nakon 31. srpnja 2020. – održavanje rasprava u parničnim postupcima koje zahtijevaju samo sudjelovanje tuženika primjenom pisanog postupka.	razdoblja. Elektronička dostava zahtjeva za pravosudnu suradnju (uključujući zahtjev za obavijesti o stranom pravu u skladu s Londonskom konvencijom iz 1968.). Može doći do znatnih kašnjenja u obradi dokumentacije koja se dostavlja u tiskanom obliku. Sva komunikacija šalje se na e-adresu ufficio2.dgcivile.dag@giustizia.it
--	--	--	---

LATVIJA (LV)	Parnični postupak odvija se u pisanom obliku ako se time ne krše prava stranaka i ako sud smatra da je to moguće. Latvija je umjesto odgode sudskih rasprava prešla na pisani sudski postupak, osim ako je apsolutno potrebno održati uobičajenu sudsku raspravu ili iznimno hitno razmotriti predmet, ili ako postoji veliki rizik za ozbiljno kršenje prava. Tijek rokova zastare (npr. prekluzija) prekida se u razdoblju od 12. ožujka do 1. srpnja. Postupci izvršenja: najdulje trajanje dobrovoljnog ispunjenja obveza u skladu s presudom o vraćanju robe, povratu duga i deložacijama iz prostora produljuje se s 10 dana na 60 dana, osim u slučajevima u kojima bi se presuda trebala odmah izvršiti. Komercijalno jamstvo. Rokovi za donošenje odluke o izvršenju komercijalnog jamstva produljuju se s 30 dana na 60 dana.	Republika Latvija objavila je <i>Smjernice za organizaciju rada okružnih (gradskih) i regionalnih sudova tijekom izvanrednog stanja</i>. U tim se smjernicama preporučuje da se u žurnim predmetima hitne rasprave organiziraju, kad je to moguće, preko videokonferencije. Ako se rasprava organizira uz nazočnost uključenih osoba, osigurava se potrebna udaljenost između osoba na raspravi te se poduzimaju druge mjere opreza (prostorije treba prozračiti itd.). Sudovi mogu od 12. svibnja 2020. ponovno početi održavati rasprave uz nazočnost sudionika, uzimajući u obzir zahtjeve kabineta ministara o okupljanju u zatvorenim prostorima pri razmatranju predmeta.	U hitnim slučajevima prihvaćaju se svi zahtjevi i priloženi dokumenti koji su poslani elektroničkim putem (e-poštom), zadržavajući njihovu vjerodostojnost. Zahtjevi za uzajamnu pravnu pomoć skeniraju se i pretvaraju u obrazac u formatu PDF te se proslijeđuju stranim zemljama sa službene adrese elektroničke pošte Ministarstva pravosuđa. Prihvaća se zahtjev koji je na isti način upućen iz drugih zemalja. Pravosudna suradnja i dalje se odvija, na primjer izvršavaju se zahtjevi za dostavu pismena i održavaju se rasprave preko videokonferencije.
LITVA (LT)	Litva nije donijela službene pravne akte kojima se prekida tijek postupovnih rokova ili produljuju takvi rokovi u građanskim predmetima. Sud koji vodi postupak ovisno o svakom pojedinom slučaju odlučuje o obnovi ili produljenju postupovnih rokova. Sudbeno vijeće prosljedilo je preporuke sudovima pozivajući litavske sudove da „fleksibilno procijene zahtjeve pojedinaca za obnovu propuštenog roka za podnošenje postupovnog dokumenta ili za poduzimanje postupovne radnje” tijekom i nakon razdoblja karantene ako je izvanredno stanje proglašeno u Republici Litvi bilo prepreka izvršenju takvih radnji te je zbog tog stanja izmijenjena i	Sudbeno vijeće objavilo je preporuke predsjednicima sudova povezane s organizacijom rada na njihovim sudovima tijekom razdoblja karantene, pri čemu je detaljan opis preporuka prepustilo odluci svakog predsjednika. Parnični postupak provodi se na uobičajeni način, u pisanom obliku kad god je to moguće. U građanskim predmetima u kojima je usmena rasprava obvezna, a stranke su izrazile stajalište da žele sudjelovati u raspravi, zakazana usmena rasprava odgađa se bez određivanja novog datuma, o tome se obavještava stranke u	Većina zaposlenika javnih tijela radi na daljinu. I dalje se pruža međunarodna pravna pomoć, no pojedini postupci mogu dulje trajati.

	organizacija rada u državnim institucijama. Osoba koja traži obnovu propuštenih rokova sudu uz zahtjev dostavlja podatke kojima potkrepljuje takve okolnosti.	postupku te se sa strankama dogovara o mogućim datumima održavanja pripremnog ročišta. Usmeni postupci na sudovima održavaju se samo u slučaju građanskih predmeta koji se moraju odmah rješavati, kao što su građanski predmeti koji se odnose na odluku suda kojom se dopušta produljenje prisilne hospitalizacije i/ili prisilnog liječenja, odluku o mjeri udaljavanja djeteta iz nesigurnog okruženja te predmeti predviđeni u Zakonu o kaznenom postupku, a prednost se daje organizaciji usmenih sastanaka na daljinu ako sud ima sredstva da to učini. Tijekom usmenih postupaka u hitnim predmetima poštuju se sigurnosne preporuke (fizički razmak, dezinfekcija sudnice). Sudske postupovne odluke šalju se elektroničkim sredstvima komunikacije, a prednost se daje pravosudnom informacijskom sustavu. U iznimnim slučajevima dokumenti se šalju e-poštom i redovitom poštom osobama koje nemaju pristup pravosudnom informacijskom sustavu. Postupovni dokumenti i ostala korespondencija šalju se osobama koje nisu sudionici u postupku (npr. sudski izvršitelji, javni bilježnici) preko državnog sustava „e-dostava” ili e-poštom te samo u iznimnim slučajevima običnom poštom. Komunikacija/suradnja odvija se elektroničkim sredstvima komunikacije, telefonski. Nakon obustave izravne dostave zaposlenicima na sudovima postupovni se dokumenti	
--	--	---	--

		zaprimaju elektroničkim putem ili šalju običnom poštom. Sudski izvršitelji: Nakon prelaska na rad na daljinu od 16. ožujka sudski službenici i dalje tijekom razdoblja karantene pružaju većinu svojih redovnih usluga vjerovnicima i dužnicima. Iako je izravan kontakt ograničen, sudski službenici i njihovi pomoćnici komunicirat će sa sudionicima u postupku telefonom, e-poštom, preko internetskih stranica www.antstolai.lt ili redovnom poštom. Trenutačna karantena isto tako nije prepreka za podnošenje novih naloga za izvršenje. Pisani nalozi za izvršenje mogu se sudskim službenicima dostaviti poštom, a elektronički nalozi za izvršenje e-poštom ili internetom uz prijavu u informacijski sustav sudskih službenika na adresi http://www.antstolai.lt/. Tijekom razdoblja karantene sudski službenici isto tako ne objavljuju nove dražbe. Kad je riječ o organizaciji rada javnih bilježnika, u pripremi je nacrt izmjena Zakona o javnom bilježništvu i Građanskog zakonika. U njima se propisuje da će se većina javnobilježničkih usluga odsad obavljati na internetu i pružati na daljinu. U nacrtu izmjena predlaže se da se javnim bilježnicima omogući pravo na izvršenje poslova javnobilježničke ovjere na daljinu i pravo na izradu dokumenata u obliku elektroničkih javnobilježničkih isprava. Informacije će se prenositi u državne registre i informacijske sustave koji su već u radu. Uredi javnog bilježnika mogli bi se posjetiti isključivo	
--	--	---	--

		radi izravne identifikacije osobe ili iskaza volje radi sastavljanja oporuke. Plan je ujedno omogućiti odbijanje sudjelovanje javnog bilježnika u potvrđivanju nekih jednostavnijih punomoći i omogućiti elektroničku registraciju punomoći koje ne trebaju biti u obliku javnobilježničke isprave. Usluge javnog bilježnika na daljinu neće uključivati ovjeru oporuka i njihovo preuzimanje na čuvanje ni potvrdu o tome da je određena osoba živa. Javni bilježnici isto tako ne bi trebali pružati usluge na daljinu ako smatraju da bi mogli osigurati bolju zaštitu legitimnih interesa klijenta samo ako se osobno sastanu s njim ili ako moraju dokumentirati volju osobe, objasniti posljedice poslova javnobilježničke ovjere ili utvrditi identitet osobe. Kad je riječ o pružanju usluga pravne pomoći koju jamči država, preporuke su objavljene na internetskim stranicama posvećenima uslugama pravne pomoći za koju jamči država. Izričito se preporučuje izbjegavanje osobnog kontakta i organiziranje pružanja pravne pomoći s pomoću alata za rad na daljinu, tj. slanje svih zahtjeva e-poštom, savjetovanje telefonom, na internetu ili drugim telekomunikacijskim sredstvima. Kad u hitnim slučajevima odvjetnik treba sudjelovati u određenim istražnim postupcima prije suđenja ili u sudskim postupcima, nužno je postupati s dužnom pažnjom, pridržavati se nacionalnih smjernica za sprečavanje širenja bolesti COVID-19 (sigurna udaljenost, higijena itd.) i odbiti prisustvovati postupku ako nisu poduzete odgovarajuće zaštitne mjere (npr. prostorija se ne može prozračiti, nema dezinfekcijskog sredstva, javljaju se sumnje u pogledu zdravlja	
--	--	---	--

		drugih osoba u prostoriji). Litavska odvjetnička komora objavila slične preporuke i svim odvjetnicima koji rade u Litvi.	
LUKSEMBURG (LU)	Krizno stanje koje je proglašeno Uredbom Velikog Vojsvodstva od 18. ožujka 2020. kojom se uvodi niz mjera u kontekstu borbe protiv bolesti COVID-19 produljuje se za tri mjeseca Zakonom od 24. ožujka 2020. Parlament se ne može raspustiti tijekom kriznog stanja te zadržava sve svoje zakonodavne ovlasti i može u bilo kojem trenutku tijekom razdoblja od tri mjeseca donijeti zakon o završetku kriznog stanja. Uredbe donesene tijekom tog razdoblja zakonski prestaju postojati na dan završetka kriznog stanja. Vlada je na sastanku održanom 25. ožujka 2020. donijela Uredbu Velikog Vojsvodstva koju je sastavilo Ministarstvo pravosuđa i kojom se prekida tijekom rokova u pitanjima nadležnosti i prilagođavaju neki drugi načini vođenja postupaka. Općom odredbom prekida se tijekom svih rokova određenih u postupcima pred redovitim, upravnim, vojnim i ustavnim sudovima. U tekstu se navode neke iznimke koje se odnose na lišavanje slobode u pogledu kojeg treba donijeti brze odluke. Rokovi u građanskim i trgovačkim stvarima Luksemburg je prekinuo tijekom rokova u sudskim postupcima i produljio određene rokove u posebnim postupcima.	Sudska uprava uvela je mjere potrebne u ovoj fazi pandemije kako bi, s jedne strane, osigurala funkcionalno pružanje usluga u smanjenom obujmu, a s druge strane, što više očuvala zdravlje svih zaposlenika. Te su odredbe donesene strogo u skladu s Ustavom i međunarodnim obvezama Luksemburga, posebno onima koje se odnose na temeljna prava. One se primjenjuju u skladu s kriterijima nužnosti i proporcionalnosti. U okviru borbe protiv koronavirusa brojne su države ograničile kretanje. Luksemburg je isto to učinio te je ujedno predvidio niz iznimaka od tih ograničenja (na primjer za radnike u zdravstvenom sektoru i drugim ključnim sektorima u trenutačnoj krizi). Jednom od tih iznimaka propisuje se da se rastavljenim roditeljima i dalje dopušta da napuste svoj dom radi izvršavanja roditeljske odgovornosti, posebno kako bi ostvarili pravo na kontakt sa svojim djetetom. Sudovi u Luksemburgu rade sporije, ali dovoljno su aktivni pa uspijevaju riješiti ključna i hitna pitanja. Zahtjevi upućeni vijećima okružnih sudova i Žalbenom sudu rješavaju se tijekom kriznog stanja na temelju pisanog postupka.	Središnje tijelo, glavni javni tužitelj, sastavlja i izdaje sve instrumente u području pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima. Ritam rada ponešto je usporen kako bi maksimalan broj ljudi mogao raditi od kuće.

	Luksemburg je utvrdio i neke iznimke, posebno u pogledu hitnih pitanja čiji se tijek rokova ne može prekinuti. Prekida se tijek rokova za žalbu ili prigovor. • Kad je riječ o pitanjima najma, obustavlja se izvršenje presuda o deložaciji. Odredbom se propisuje obustava deložacija u području najmova stambenih prostora. Tijek rokova za izvršenje deložacija u slučajevima komercijalnog najma isto je tako prekinut, a prekinuti su i rokovi u pogledu pljenidbe i prisilne prodaje. • Kad je riječ o pitanjima građanskog statusa, privremeno se ukida obveza prijave rođenja u roku od pet dana. U slučaju vjenčanih listova, s obzirom na mogućnost izostavljanja objave namjere sklapanja braka, ne postoji nikakvo vremensko ograničenje. • Posebnom odredbom predviđa se prekid tijeka rokova u pitanjima nasljeđivanja koja nisu obuhvaćena nikakvim sudskim postupkom. Važno je očuvati prava građana jer je podjela nasljedstva vrlo formalistički postupak u kojem postoje brojna kašnjenja. • Planira se da se rokovi za podnošenje i objavu godišnjih financijskih izvještaja, konsolidiranih financijskih izvještaja i povezanih izvještaja trgovačkih društava produlje za tri mjeseca. To se odnosi samo na financijske godine koje su zaključene na dan završetka krize i u pogledu kojih rokovi za podnošenje i objavu nisu istekli prije	Javni bilježnici i dalje pružaju svoje usluge. Poduzete su mjere kojima se odobravaju odstupanja u određenim pravnim postupcima kako bi se smanjila potreba za fizičkim kontaktom. Odvjetnici isto tako nastavljaju raditi i potiče ih se da se tijekom krize koriste elektroničkim sredstvima za komunikaciju sa sudovima. Kako bi izbjegli fizički kontakt, sudski izvršitelji pismena ne dostavljaju primatelju osobno, nego ih na adresi primatelja ostavljaju u njihovim poštanskim sandučićima.	
--	---	--	--

	18. ožujka 2020.		
MALTA (MT)	Od 16. ožujka 2020. tijekom svih zakonskih i sudskih rokova, uključujući rokove zastare u građanskim stvarima i sve prekluzivne rokove, prekida se do sedam dana od ukidanja Naloga za zatvaranje sudova. Osim toga, dok su sudovi zatvoreni, prekinut je i tijek svih zakonskih rokova koje su obvezni primjenjivati javni bilježnici. Prekid tijekom rokova koji se odnose na javne bilježnike traje najviše 20 dana od ukidanja Naloga za zatvaranje sudova. Prekid tijekom rokova za zaključivanje prodaje navedenih u upisanom predugovoru o kupoprodaji koji je uveden 16. ožujka 2020. povučen je 22. svibnja 2020. Prekid u trajanju od 20 dana koji se počeo primjenjivati 22. svibnja 2020. uveden je u odnosu na predugovore o kupoprodaji, a nakon toga će preostali dio razdoblja čiji je tijek prekinut nastaviti teći.	Sudovi i registri zatvoreni su od 16. ožujka, a među njima viši sudovi, niži sudovi i žalbeni sudovi, sva sudišta uspostavljena na temelju zakona koja rade u zgradi sudova te svi odbori, povjerenstva, vijeća ili drugi subjekti koji isto tako rade u tim zgradama sudova i pred kojima se vodi bilo kakav postupak. Unatoč tom zatvaranju sudovi su ipak ovlašteni naložiti održavanje rasprave u hitnim predmetima ili u predmetima čije bi rješavanje prema mišljenju suda bilo u javnom interesu. Međutim, takav način rada ovisi o posebnim mjerama za zaštitu od širenja virusa o kojima sud može sam odlučiti. Pristup tajništvima svih sudova omogućen je od 4. svibnja 2020. za potrebe podnošenja svih dokumenata povezanih sa sudskim postupcima (ne samo s obzirom na hitne predmete i predmete od javnog interesa).	Prekogranična pravosudna suradnja nastavila se odvijati uobičajeno – naravno, koliko je to moguće u sadašnjim okolnostima, posebno u kontekstu smanjene aktivnosti na sudovima i smanjenog međunarodnog putovanja.
NIZOZEMSKA (NL)	Parlament (gornji i donji dom) prihvatio je privremeno zakonodavstvo o izvanrednom stanju. Primjenom tog zakonodavstva mogu se riješiti najhitniji problemi u funkcioniranju sudstva. To je zakonodavstvo stupilo na snagu 24. travnja 2020. Rasprave u građanskim i upravnim predmetima Rasprave se održavaju uz upotrebu svih dostupnih sredstava za elektroničku komunikaciju ako zbog bolesti COVID-19 fizičke rasprave nisu moguće. Suci u	Svi su sudovi bili zatvoreni od 17. ožujka 2020. do 11. svibnja 2020., osim kad je bila riječ o izuzetno hitnim predmetima. Svi ostali predmeti rješavali su se u pisanom postupku ili primjenom audiokonferencija i videokonferencija. Zgrade sudova ponovno će se otvoriti 11. svibnja 2020. kako bi se počeli rješavati svi predmeti iz područja kaznenog, maloljetničkog i obiteljskog prava. Sudbena vlast poduzela je sigurnosne i organizacijske mjere u skladu sa	Središnja tijela u Nizozemskoj uglavnom rade od kuće. Preporučuje se komunikacija e-poštom.

	svim predmetima odlučuju o načinu održavanja rasprave. Nema izmjena zakonskih rokova u građanskim, upravnim ili kaznenim predmetima.	savjetima nacionalnih zdravstvenih tijela. Koliko god je to moguće, i ostali predmeti rješavat će se uz fizičku nazočnost sudionika na sudovima. Ako to nije moguće, mogu se upotrebljavati videokonferencijska veza ili druga elektronička sredstva. Međutim, javnost neće moći prisustvovati raspravama, osim kad je riječ o predmetima od velikog javnog interesa. Sudovi mogu zamoliti i Sudbeno vijeće da dogovori stručni prijenos uživo ako smatraju to nužnim za javni interes. Raspravi uvijek mogu nazočiti najviše tri predstavnika medija. Osim toga, sudstvo nastoji pisane presude što više objavljivati na internetu. Sudstvo istražuje mogućnosti ispunjavanja obveze održavanja javnih i otvorenih rasprava i istodobnog poštovanja privatnosti uključenih stranaka. Sudstvo je predvidjelo privremenu prilagodbu postupovnih propisa za sva područja nadležnosti te je na svojim internetskim stranicama izradilo stranicu s cjelokupnim aktualnim pregledom i uputama o načinu rada tijekom krize nastale zbog bolesti COVID-19 (www.rechtspraak.nl).	
POLJSKA (PL)	U posebnom poljskom zakonodavstvu omogućuje se, među ostalim, prekid tijeka još nezapočetih odnosno odgoda započetih: • rokova zastare u pogledu izvršenja presuda • rokova u postupcima i rokova za donošenje sudskih odluka u okviru sudskih postupaka, uključujući postupke izvršenja.	Donesene su posebne mjere za ublažavanje negativnih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Omogućen je prijenos predmeta među poljskim sudovima (na temelju odluke pravosudnog tijela i tijekom određenog razdoblja kad je riječ o hitnim predmetima, kako je definirano posebnim zakonodavstvom o ublažavanju učinka pandemije bolesti COVID-19 na poljski pravosudni sustav).	Zaposlenici Ministarstva pravosuđa koji su zaposleni u središnjem tijelu rade na daljinu. Sva komunikacija s poljskim Ministarstvom pravosuđa kao središnjim tijelom (uključujući dostavu pismena i izvođenje dokaza) ili poljskom kontaktnom točkom u okviru Europske pravosudne mreže mora se odvijati elektronički uz

		Kategorija hitnih predmeta definira se na sljedeći način: 1. Postupci koji se odnose na maloljetnike, uključujući: – postupke oduzimanja prava na roditeljsku skrb u odnosu na maloljetnika ili skrbništva nad maloljetnikom – postupke koji se odnose na smještaj stranog maloljetnika u ustanovu za skrb i obrazovanje – postupke određivanja skrbnika koji će zastupati interese maloljetnika u sudskim postupcima – postupke koji se odnose na smještaj ili produljenje boravka maloljetnika u centru za maloljetne osobe – postupke izvršenja koji uključuju maloljetnike. 2. Postupci koji se odnose na mentalno bolesne i pravno nesposobne osobe. Predsjednik svakog nadležnog poljskog suda može naložiti da se svaki predmet smatra hitnim ako zbog nedonošenja odluke u takvom predmetu može doći do sljedećeg: – može nastati opasnost za život ili zdravlje ljudi ili životinja – može nastati ozbiljna šteta javnom interesu – može nastati neposredna i nepopravljiva materijalna šteta – te kada u takvom predmetu treba u interesu pravde hitno donijeti odluku. Pojednostavnjeno je raspoređivanje sudaca na druge sudove. Odluke u tom pogledu donose pravosudna tijela u skladu s načelom neovisnosti sudaca i na unaprijed određeno vremensko razdoblje. Sudovi koji imaju veći broj	slanje potrebnih priloga u skeniranom obliku.
--	--	---	--

		predmeta dobit će potporu na temelju takvih postupaka. Obustava i odgoda sudskih postupaka isto je tako moguća u određenim slučajevima.	
PORTUGAL (PT)	Proglašeno je izvanredno stanje za razdoblje od 19. 3. 2020. do 17. 4. 2020. • Uredba 14-A/2020 • Uredba 17-A/2020 • Uredba 2-A/20 • Uredba 2-B/20 • Zakon 1-A/20 i njegove izmjene • Uredba sa zakonskom snagom 10-A/20 i njezine izmjene. Proglašeno je stanje krize za razdoblje od 18. 4. 2020. do 17. 5. 2020. • Odluka 33-A/20 • Odluka 33-C/20 • Zakon 1-A/20 i njegove izmjene • Uredba sa zakonskom snagom 10-A/20 i njezine izmjene. U skladu s člankom 7. konsolidirane verzije Zakona 1-A/20 tijekom izvanrednog stanja i krize pravno je uređenje u pogledu sudskih rokova sljedeće: • Tijek rokova u sudskim postupcima koji nisu hitni prekida se u razdoblju koje će se okončati na datum definiran Uredbom sa zakonskom snagom.	Tijekom izvanrednog stanja Glavni uspostavljeni alati za organizaciju pravosuđa bili su: • krizni planovi koje su utvrdili predsjednici svakog suda • popis usluga koje se pružaju uz prisutnost sudionika u hitnim postupcima koji su utvrdili predsjednici svakog suda • virtualne sudnice na svim sudovima (prvostupanjski sud, drugostupanjski sud i Vrhovni sud) koje omogućuju održavanje rasprava na daljinu • digitalni potpis presuda upotrebom sustava vođenja predmeta • u slučaju presuda suda koji zasjeda u punom sastavu potpis ostalih sudaca može se zamijeniti izjavom suca <i>izvjestitelja</i> kojom se potvrđuje suglasnost ostalih sudaca (članak 15-A Uredbe sa zakonskom snagom 10-A/20) • pristup sustavu vođenja predmeta	Tijekom izvanrednog stanja: • Tim kontaktne točke Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima trenutačno radi od kuće i što je moguće brže obrađuje sve zahtjeve za suradnju i informacije bez obzira na prekid tjeka sudskih rokova i razdoblja koje sudovi primjenjuju. • Tim ima daljinski pristup spisima preko VPN-a (virtualne privatne mreže). • Svaki član tima može otići na svoje radno mjesto kad god je to potrebno i u hitnim slučajevima. • Kad je riječ o predmetima koji se odnose na pravosudnu suradnju, prednost se daje komunikaciji e-poštom na adresi correio@redecivil.mj.pt.

	• Hitni sudski postupci traju bez prekida tjeka rokova ili radnji. • Prekida se tijek rokova zastare i prekluzivnih rokova. • Obustavljaju se deložacija stanara i ovršni postupci na temelju hipoteka koje su osnovane na privatnim stambenim objektima. • Prekida se tijek rokova u kojima dužnici moraju podnijeti zahtjeve za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti. • Obustavljaju se radnje u postupcima izvršenja, uključujući mjere izvršenja, osim ako se time uzrokuje nepopravljiva šteta ili ugrožava egzistencija vjerovnika. • U članku 15. Uredbe sa zakonskom snagom 10-A/20 navedeno je da se u slučaju zatvaranja suda u određenom području zbog pandemije na temelju odluke tijela tijekom postupovnih rokova prekida (to se dogodilo u nekoliko slučajeva i u ograničenom razdoblju). Završna napomena: Iako su ove informacije pažljivo prikupljene, treba provjeriti u primjenjivim pravnim tekstovima i njihovim daljnjim izmjenama. S obzirom na članak 5. stavak 2. točku (c) Odluke 2001/470/EZ navedene informacije nisu obvezujuće za portugalsko Visoko sudbeno vijeće, nacionalne sudove ili kontaktnu točku.	preko VPN-a (virtualne privatne mreže). Sve postupovne radnje mogu se izvršavati preko telekonferencije/videokonferencije. Kako bi se zatražile informacije od sudova, preporučuje se upotreba e-pošte umjesto telefona. Rad na daljinu obavezan je kad je priroda posla takva da je to moguće izvesti. Suci nastavljaju svoj uobičajeni posao obavljati od kuće, odakle imaju pristup sustavu vođenja predmeta. U mogućnosti su otići na sud kad god je to potrebno. Na prvostupanjskim sudovima nikad nije obustavljena dodjela hitnih predmeta i onih koji nisu hitni. Na drugostupanjskim sudovima i na Vrhovnom sudu do 15. 4. 2020. dodjeljivali su se samo hitni predmeti. Od 16. 4. 2020. dodjeljuju se svi predmeti, neovisno o hitnosti. Hitne radnje i postupci koji se odnose na temeljna prava mogu se obavljati uz prisutnost sudionika u postupku (hitna zaštita djece, postupovne radnje i suđenje protiv optuženika koji su u pritvoru) ili na daljinu upotrebom virtualnih sudnica. Suđenja i postupovne radnje koji nisu hitni odgađaju se, osim ako suci smatraju da je nužno održati rasprave, konkretno kako bi se izbjegla nepopravljiva šteta ili kad sve stranke pristanu	Tijekom stanja krize: • Tim kontaktne točke trenutačno djelomično radi na daljinu prema zastarjelim rasporedima, osiguravajući da je barem jedan član tima osobno prisutan na radnome mjestu. • Kontaktna točka obuhvaćena je popisom usluga Visokog sudbenog vijeća i djeluje u skladu s „Mjerama za smanjenje rizika od prenošenja virusa na sudovima” koje su donesene tijekom postupnog ukidanja ograničenja kretanja. Prikaz poslova koje je obavila kontaktna točka tijekom izvanrednog stanja i stanja krize Tim je tijekom izvanrednog stanja (na daljinu, poštom i telefonski) te tijekom stanja krize (na daljinu i osobno) obradio sve zahtjeve za pomoć, neovisno o hitnosti, koji su upućeni iz triju mreža za pravosudnu suradnju čija je članica Portugal: Europska pravosudna mreža u građanskim i trgovačkim stvarima, mreža IberRede (latinoameričke zemlje) te pravosudna mreža CPLP
--	---	---	---

		na upotrebu telekonferencije / videokonferencije / virtualnih sudnica. Presude u predmetima koji nisu hitni mogu se donijeti ako se sve stranke usuglase da daljnje istrage suda nisu potrebne. Radnje i postupci koji se izvršavaju osobno odvijaju se u odgovarajućim prostorijama koje su stavljene na raspolaganje na svakom okružnom sudu i opremljene zaštitnom opremom i sredstvima za dezinfekciju. Sudac prilagođava broj nazočnih osoba u skladu s preporukama zdravstvenih tijela o ograničenjima. Ne savjetuje se odlazak na sud, osim osobama koje su primile poziv da se pojave na sudu. U tom slučaju, u skladu s člankom 14. Zakona 10-A/20 predočenje liječničke potvrde o karanteni smatra se višom silom. Portugalsko Visoko sudbeno vijeće naglašava da sudovi moraju ostati krajnji jamac temeljnih prava. Praktične informacije o funkcioniranju nacionalnih sudova tijekom izvanrednog razdoblja dostupne su na internetskim stranicama Visokog sudbenog vijeća: https://www.csm.org.pt/ <u>Tijekom stanja krize:</u> Glavni uspostavljeni alati za organizaciju pravosuđa bili su:	(zemlje u kojima se govori portugalski). Na primjer, tim se bavio prekograničnim zahtjevima za naplatu uzdržavanja, zahtjevima za prijenos nadležnosti u pogledu roditeljske odgovornosti, zahtjevima za informiranje o inozemnom pravu u pogledu režima bračne stečevine, zaštiti ugroženih odraslih osoba, izvanugovornoj građanskoj odgovornosti, zahtjevima za izvođenje dokaza u pogledu kojeg se trebala pružiti pomoć ili čiji se datum trebao ponovno dogovoriti zbog mjera ograničavanja kretanja.
--	--	--	---

		• postupno ukidanje ograničenja kretanja u skladu s Odlukom Vijeća ministara 33-C/20 • donošenje „Mjera za smanjenje rizika od prenošenja virusa na sudovima” – riječ je o zajedničkom dokumentu Visokog sudbenog vijeća, Glavne uprave za pravosuđe, Ureda glavnog državnog odvjetnika, Visokog vijeća upravnih i poreznih sudova i Glavne uprave za zdravstvo, koji je dostupan na poveznici https://www.csm.org.pt/2020/05/07/medidas-para-reduzir-o-risco-de-transmissao-do-virus-nos-tribunais/ • svaki prvostupanjski sud, svaki drugostupanjski sud, Vrhovni sud i Visoko sudbeno vijeće utvrdili su popis poslova koji uključuje zastarjele rasporede ili duple timove za rad u uz osobnu nazočnost i djelomičan rad na daljinu, ne dovodeći u pitanje mjere za potporu obiteljima u korist određenih djelatnika i obvezan rad na daljinu koji obavljaju suci i pravosudno osoblje koji pripadaju rizičnim skupinama. Visoko sudbeno vijeće potvrdilo je sljedeće odluke kako bi osiguralo stabilan broj zaposlenika na prvostupanjskim sudovima i pripremljenost za preuzimanje povećane količine posla koja će uslijediti nakon ukidanja prekida tijekom rokova u postupcima koji nisu hitni: • produljenje mandata predsjednika	
--	--	--	--

		prvostupanjskih sudova do 31. 12. 2020. • ograničavanje godišnjeg premještaja sudaca tako da se premještaju samo novi suci pripravnici koji će se rasporediti na prvostupanjske sudove te omogućavanje sucima na prvoj razini pristupa da se premjeste na zadnju razinu pristupa na prvostupanjskim sudovima • obustava premještaja sudaca prvostupanjskih sudova na drugostupanjske sudove ne dovodeći u pitanje njihovo daljnje rangiranje. Dok se čeka provedba zakonodavnog postupka kojim će se odrediti završetak prekida tijekom sudskih rokova u postupcima koji nisu hitni, Visoko sudbeno vijeće potvrdilo je prethodno navedene odluke kako bi osiguralo stabilan broj zaposlenika i upravnih jedinica na prvostupanjskim sudovima (odluke od 28. 4. 2020. i 5. 5. 2020.). Na taj im se način omogućuje da se pripreme za preuzimanje povećane količine posla koja će uslijediti nakon ukidanja prekida tijekom sudskih rokova u postupcima koji nisu hitni. Trenutačno stanje u području postupaka naplate uzdržavanja tijekom izvanrednog stanja i stanja krize Čak i ako se u unutarnjem zakonodavstvu ne	
--	--	--	--

		navodi da su ti postupci hitni (osim ako postoji odluka kojom se proglašavaju hitnima ili ako postoji privremena hitna mjera o uzdržavanju), na brojnim sudovima ti su se postupci i dalje vodili, a suci su izricali presude i određivali mjere izvršenja te su pritom prednost davali predmetima u kojima je riječ o većoj ekonomskoj ugroženosti i u kojima Jamstveni fond za plaćanje uzdržavanja osigurava isplatu uzdržavanja umjesto obveznika uzdržavanja. Ipak, postupci zbog nepridržavanja odluke o uzdržavanju u kojima tek treba saslušati jednu stranku ili više stranaka i koje sud nije proglasio hitnima obustavljeni su na temelju prekida tijeka rokova u predmetima koji nisu hitni. Privatni sudski izvršitelji nisu po službenoj dužnosti obustavili mjere izvršenja u svrhu naplate uzdržavanja koje su u tijeku. Mjere izvršenja koje su bile u tijeku obustavljene su isključivo na zahtjev obveznika uzdržavanja koji se pozvao na gubitak prihoda, nezaposlenost ili otkaz zbog pandemije. Trenutačno stanje u području postupaka premještaja djece tijekom izvanrednog stanja i stanja krize Većina predmeta smatrala se hitnima zbog rokova utvrđenih u Haškoj konvenciji iz 1980., no broj predmeta vjerojatno je ograničen zbog zatvaranja granica i/ili ograničenja putovanja.	
--	--	--	--

RUMUNJSKA (RO)	U skladu s Uredbom o izvanrednom stanju br. 195/2020 i Uredbom o produljenju izvanrednog stanja br. 250/2020 rokovi zastare i prekluzivni rokovi tijekom izvanrednog stanja ne počinju teći ili se njihov tijek prekida. Prekid rokova za podnošenje žalbi. Izvanredno stanje završilo je 15. svibnja 2020.	Izvanredno stanje proglašeno je 16. ožujka uz posebne mjere u pogledu organizacije pravosudnog sustava: Obustavlja se sudska aktivnost u građanskim stvarima, osim kad je riječ o hitnim predmetima koji su određeni Odlukom Sudskog vijeća br. 417/24.3.2020. Odluke se i dalje donose, a dokumenti stranaka i dalje se zaprimaju. Potiče se korištenje videokonferencijom, među ostalim dostavom zamolnica, te održavanje rasprava zatvorenih za javnost ako je to moguće u određenoj situaciji. Svi dokumenti stranaka šalju se sudovima elektronički, osim ako te osobe nemaju mogućnosti za to. Prijenos spisa s jednog suda na drugi odvija se elektronički. Istim se načinom stranke obavještavaju o sudskim pismenima. Ako se ne može sastaviti sudsko vijeće, dopušta se dodjeljivanje sudaca s drugog odjela suda. Postupci u svim građanskim predmetima nakon 15. svibnja 2020. (završetak izvanrednog stanja) nastaviti će se po službenoj dužnosti. Sudovi će u roku od 10 dana nakon završetka izvanrednog stanja poduzeti odgovarajuće mjere kako bi dogovorili nove datume rasprava i uputili pozive strankama.	Dio zaposlenika Ministarstva pravosuđa smije raditi od kuće. Utjecaj na pravosudnu suradnju u građanskim stvari bit će primjetan tijekom nepredvidivog vremenskog razdoblja. Kako bi kašnjenja bila što kraća, snažno se potiče elektroničko slanje zahtjeva za pravosudnu suradnju središnjem tijelu. Može doći do znatnih kašnjenja u obradi dokumentacije koja se dostavlja u tiskanom obliku. Ministarstvo pravosuđa postupa na temelju članka 3. točke (c) Uredbe o dostavi pismena i Uredbe o izvođenju dokaza kao tijelo za slanje/zaprimanje u iznimnim slučajevima. Ministarstvo pravosuđa trenutačno obrađuje sve zahtjeve (dostava pismena, izvođenje dokaza, predmeti koji se odnose na uzdržavanje, predmeti koji se odnose na otmicu djece itd.) na uobičajen način i ne daje se prednost nekim predmetima. Može se uputiti poruka na sljedeće e-adrese: dreptinternational@just.ro, ddit@just.ro. Ministarstvo pravosuđa koje djeluje kao središnje tijelo općenito će nakon završetka izvanrednog stanja (15. svibnja 2020.) obavljati svoje
------------------------------	--	--	--

			aktivnosti na isti način kao tijekom izvanrednog stanja.
SLOVAČKA (SK)	Zakonski rokovi, postupci izvršenja, zakonske kamatne stope: Dana 27. ožujka na snagu je stupio Zakon br. 62/2020 zb. o određenim izvanrednim mjerama povezanim s izbijanjem bolesti COVID-19 i mjerama u području pravosuđa (dalje u tekstu „Zakon o bolesti COVID-19“) (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2020/62/), a njime su uvedene mjere ograničenja i druge mjere za koje je bila potrebna zakonska pravna osnova. Člankom 1. Zakona o bolesti COVID-19 privremeno se (do 30. travnja 2020.) prekida tijekom rokova zastare i prekluzivnih rokova u privatnom pravu ili se u određenim slučajevima odstupa od takvih rokova. U skladu s člankom 2. Zakona o bolesti COVID-19 isto vrijedi i za postupovne rokove koji se odnose na stranke u postupku. Ako produljenje roka nije moguće zbog opasnosti za život, zdravlje, sigurnost, slobodu i opasnosti od moguće znatne štete, sud ima diskrecijsko pravo ne primijeniti tu odredbu i nastaviti s primjenom zadanih rokova. Promjene zakonskih kamatnih stopa (još) nisu uvedene. Restriktivne odredbe Zakona o bolesti COVID-19 vremenski su ograničene (30. travnja 2020.). Eventualno će se produljenje još razmotriti (za izmjenu zakona bit će potrebna suglasnost vlade i parlamenta).	Člankom 3. Zakona o bolesti COVID-19 ograničava se nužnost održavanja rasprava na sudovima i sudjelovanje javnosti ako se te rasprave odvijaju tijekom izvanredne situacije. Ako se rasprava održava bez prisutnosti javnosti, sudovi imaju pravnu obvezu izraditi zvučni zapis rasprave i omogućiti da bude dostupan što prije nakon rasprave. Uz Zakon su objavljene i smjernice Ministarstva pravosuđa namijenjene sudovima u kojima se sudovima daju upute da: - ograniče kretanje javnosti u zgradi suda - uvedu obvezu poštovanja higijenskih mjera zaštite - pružaju informacije telefonom/e-poštom - ograniče sudjelovanje javnosti u sudskim raspravama - ograniče održavanje rasprava samo na: - o slučajeve oduzimanja slobode i uvjetnog otpusta - o postupke koji se odnose na maloljetnike i - o pitanja u kojima bi zbog nepostupanja nastala nepopravljiva šteta. Sudovi su skratili radno vrijeme i dopustili rad od kuće.	Kad je riječ o prekograničnoj pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, Zakonom o bolesti COVID-19 nisu uvedena nikakva posebna ograničenja, no ipak se primjenjuju opća ograničenja. Središnja tijela uglavnom rade od kuće. Krajem travnja naišli smo na prve probleme u isporuci pošte, tj. sudski dopisi upućeni državama članicama EU-a vraćeni su neisporučeni. Budući da ne postoje usluge sigurne elektroničke dostave, upotreba e-pošte pravno je prihvatljiva samo u određenim slučajevima. Štoviše, pri upotrebi elektroničke pošte postoji opasnost od povrede sigurnosti i rizik od otkrivanja osjetljivih osobnih podataka. Postoji i problem povezan s dokazom o isporuci/dostavi pismena. Slovačka bi pozdravila jedinstven pristup EU-a kojim bi se ispunili kriteriji potrebni za prekograničnu pravosudnu suradnju. Opći zahtjevi / pitanja središnjem tijelu mogu se poslati e-poštom: - središnje tijelo u smislu Uredbe (EZ) br. 1393/2007 i Uredbe

			Vijeća (EZ) br. 1206/2001 (Ministarstvo pravosuđa): civil.inter.coop@justice.sk - središnje tijelo u smislu Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 (Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih): info@cipc.gov.sk
SLOVENIJA (SI)	Uredbom predsjednika Vrhovnog suda od 13. ožujka donesenom na temelju prijedloga ministra pravosuđa utvrđeno je da se prekida tijekom postupovnih rokova, osim kad je riječ o hitnim predmetima. Zakon o privremenim mjerama u sudskim, upravnim i drugim javnim pitanjima radi kontrole štete nastale zbog širenja virusa SARS-CoV-2 (COVID-19) donesen je 20. ožujka 2020. i stupio je na snagu 29. ožujka 2020. Sve mjere utvrđene u tom zakonu i sve druge mjere poduzete na temelju tog zakona bit će na snazi sve dok se odlukom Vlade ne utvrdi da su razlozi za te mjere prestali, ali najdulje do 1. srpnja 2020. Zakonom su uvedene odredbe koje se odnose na sve rokove (materijalne i postupovne). Tijekom rokova za podnošenje tužbe u sudskom postupku, koji su utvrđeni u zakonu, prekida se od 29. ožujka 2020. Tijekom rokova u sudskim postupcima (postupovni rokovi) isto se tako prekida od 29. ožujka 2020., osim u hitnim sudskim predmetima. Osim toga, prekida se tijekom roka za podnošenje ustavne tužbe.	Zakon o izmjeni Zakona o privremenim mjerama u sudskim, upravnim i drugim javnopravnim pitanjima radi kontrole širenja zarazne bolesti koju uzrokuje virus SARS-CoV-2 (COVID-19) pravna je osnova koju sudska i upravna tijela te druga javna tijela primjenjuju za održavanje usmenih rasprava i saslušanja te odlučivanje i uručivanje pismena u predmetima koji nisu hitni, no ipak u uvjetima stalne sigurnosti i neprekinutog rada zaposlenika i pružanja usluga strankama. Sudovi i druga sudska tijela koji su tijekom tog vremena donijeli brojne odluke u predmetima koji se nisu smatrali hitnima te će odluke poslati ili uručiti strankama koje su na drugi način obaviještene o njima, no nisu dužne i obvezne na temelju stupanja na snagu tog zakona išta poduzeti ako to ne žele jer postupovni rokovi i rokovi materijalne prirode još ne teku. Međutim, ako tako žele, mogu poduzeti pojedinačne radnje koje će institucijama omogućiti neometano funkcioniranje te će tako svoja prava moći ranije ostvariti.	Središnje tijelo u smislu Uredbe (EZ) br. 1393/2007 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 1206/2001 (Ministarstvo pravosuđa) uspostavilo je sustav rada na daljinu. Stoga bi se dopisi trebali što više slati e-poštom, umjesto poštom u papirnatom obliku, na sljedeću e-adresu: gp.mp@gov.si. Zbog posebnih okolnosti može doći do kašnjenja u slanju zahtjeva nadležnim sudovima u papirnatom obliku. Ministarstvo rada, obitelji, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti, središnje tijelo na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003, uspostavilo je sustav rada na daljinu kojim se fizička prisutnost na radnim mjestima smanjuje na najmanju moguću mjeru. S obzirom na trenutačnu situaciju i sve dok ona traje, središnje tijelo ne može jamčiti uobičajenu obradu svih pristiglih

	Rokovi će nastaviti teći nakon isteka mjera utvrđenih zakonom. Zakon o izmjeni Zakona o privremenim mjerama u sudskim, upravnim i drugim javnopravnim pitanjima radi kontrole širenja zarazne bolesti koju uzrokuje virus SARS-CoV-2 (COVID-19) donesen je 29. travnja. Postupovni i materijalni rokovi i dalje ne teku, a mjerama se omogućuje postupni prijelaz na daljnje uobičajeno poslovanje te se istodobno štite najslabiji.	Kad je riječ o prisilnom izvršenju, ono se obustavlja. Nakon što izmjene stupe na snagu, sudovi će moći izdavati naloge za izvršenje i osiguranje te ih dostavljati strankama u predmetima koji nisu hitni i koji su pokrenuti prije uvođenja mjera zbog pandemije. Stranke u tim predmetima neće biti obvezne odgovoriti odmah jer rokovi u predmetima koji nisu hitni ne teku, a pravno rješenje na temelju kojeg je izvršenje još na snazi (osim u hitnim predmetima, kao što je naplata uzdržavanja) i dalje će biti na snazi za postupke izvršenja koji su prekinuti ili odgođeni zbog pandemije. Naravno, to ne znači da stranka koja želi odgovoriti to ne može učiniti. Kad je riječ o području klasičnog građanskog prava ili parničnjenja, sudovi će moći izreći presudu te je i uručiti strankama ako su one bile stranke u parničnom postupku koji nije hitan prije uvođenja mjera, a glavna rasprava još nije održana. Strankama će se stoga uručiti presuda, no rokovi još neće teći. Takav način rada bitno će pridonijeti postupnom uklanjanju zastoja u radu sudova. Isto tako se u području zemljišnoknjižnih predmeta na temelju prijedloga Ministarstva omogućuje postupno uzimanje predmeta u postupak. Odluka o zemljišnoknjižnom prijedlogu može postati pravomoćna bez obzira na to što rokovi ne teku, no samo ako se, na primjer, sve stranke odreknu prava na žalbu. Isto se primjenjuje na upis u zemljišne knjige. Stranke su dosad mogle dostaviti zemljišnoknjižni prijedlog te tako osigurati	zahtjeva. Obrada pristiglih zahtjeva može se jamčiti samo ako se ti zahtjevi zaprimaju e-poštom na adresu gp.mddsz@gov.si. Ta tijela posebno potiču da se sva komunikacija odvija elektronički. Izlazni zahtjevi šalju se isključivo elektroničkim sredstvima. Zaposlenici Javnog fonda Republike Slovenije za stipendije, razvoj, invaliditet i uzdržavanje, središnjeg tijela na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 trenutačno poslove obavljaju na daljinu, od kuće. Stoga bi središnje tijelo cijenilo kad bi se dopisi upućivali e-poštom na sljedeću adresu: jpsklad@jps-rs.si. Središnje tijelo također će komunicirati i slati zahtjeve e-poštom.
--	---	---	---

		zaštitu naloga. Novim prijedlogom o načinu rada za vrijeme trajanja pandemije stranke u postupku u slučaju nesolventnosti mogu dostaviti svoj zahtjev, izjavu ili dokument nakon roka, ako je razlog kašnjenja pandemija bolesti COVID-19 i ako sud još nije donio odluku, a takav zakašnjeli zahtjev svejedno će se razmotriti i sud ga neće odbaciti zbog propuštanja roka. Takva pravna osnova koja uključuje intervenciju i kojom se smanjuje razina ozbiljnosti i neopozivosti radnji u postupku u slučaju nesolventnosti isto će tako biti važna okolnost u eventualnoj procjeni koju će predsjednik Vrhovnog suda Republike Slovenije obaviti kako bi taj postupak u slučaju nesolventnosti proglasio hitnim. Uredba od 5. svibnja predsjednika Vrhovnog suda kojom se zamjenjuju prethodne uredbe: Sudovi će nastaviti donositi odluke i održavati rasprave u hitnim predmetima u skladu s odredbama članka 83. Zakona o sudovima i nalogom predsjednika Vrhovnog suda. Predsjednik Vrhovnog suda u okviru tog naloga od 5. svibnja 2020. proširuje raspon hitnih predmeta. Taj nalog uključuje i predmete prisilne nagodbe i stečaja u kojima je odluka o pokretanju postupka objavljena do 30. ožujka 2020. Za vrijeme primjene posebnih mjera stranke, njihovi opunomoćenici i druge osobe koje žele dobiti informacije o određenom postupku, a nisu primili poziv za dolazak na sud, moraju se prethodno najaviti putem objavljenih e-adresa i pozivom na telefonske brojeve u radno vrijeme	
--	--	---	--

		suda. 1. Postupak odlučivanja sudova u hitnim predmetima i predmetima koji nisu hitni Zbog nastanka izvanrednog događaja, tj. pandemije zarazne bolesti uzrokovane virusom SARS-CoV-2 (COVID-19), odnosno koronavirusom, koja može znatno spriječiti neometano ili redovito izvršavanje sudske ovlasti, te kako bi se spriječilo širenje pandemije te zarazne bolesti, zaštilili zdravlje i život ljudi i osiguralo funkcioniranje sudstva, svi sudovi od 5. svibnja 2020. održavaju rasprave, donose odluke i uručuju sudska pismena u sljedećim predmetima: (a) u predmetima koji nisu hitni u skladu s člankom 83. Zakona o sudovima i predmetima koji se ne smatraju hitnima u skladu s navedenim nalogom, ako su sudovi u mogućnosti osigurati izvršenje tih postupaka u skladu s uvjetima navedenog naloga i drugih mjera koje je na temelju tog naloga odredio predsjednik Vrhovnog suda Republike Slovenije, na način da se sprječava širenje virusne infekcije i štiti zdravlje i život ljudi te b) u hitnim predmetima predviđenima člankom 83. Zakona o sudovima, od kojih se, međutim, sljedeći ne smatraju hitnima: b.1. predmeti koji uključuju osiguranje, uključujući radnje u kojima su potrebni osobni kontakti izvršitelja, zainteresiranih strana i drugih osoba u tom postupku, a izvršenje tih radnji nije nužno za sprječavanje opasnosti za	
--	--	--	--

		ljudski život i zdravlje ili za imovinu veće vrijednosti b.2. predmeti koji se odnose na protest mjenice i čeka te mjenične tužbe b.3. popisivanje imovine pokojnika b.4. predmeti prisilne nagodbe i stečaja u kojima do 30. ožujka 2020. nije izdana odluka o pokretanju postupaka. 2. Osnovne mjere za neometano izvršavanje sudske ovlasti u predmetima: 2.1. Pristup sudu Sudovi određuju mjesto na kojem stranke, njihovi opunomoćenici i druge osobe ulaze u zgradu suda te mjesto na kojem suci i zaposlenici suda ulaze u zgradu suda, ako je to moguće izvesti s obzirom na prostorne mogućnosti. Na mjestima ulaska poduzimaju se sve potrebne preventivne mjere kako bi se spriječila virusna infekcija te se objavljuje pisana obavijest namijenjena svim osobama koje ulaze u zgradu o važećim preventivnim mjerama u prostorijama suda. Osim u hitnim slučajevima, tijekom trajanja posebnih mjera stranke, njihovi opunomoćenici i druge osobe: 1. zahtjeve dostavljaju isključivo poštom ili preko nacionalnog portala e-Pravosuđe u postupcima u kojima je to moguće i 2. za komunikaciju sa sudovima koriste se objavljenim e-adresama i telefonskim brojevima u radno vrijeme suda. Dok su na snazi posebne mjere, stranke, njihovi opunomoćenici i druge osobe koje zatraže	
--	--	---	--

		informacije o postupcima, a nisu pozvani na sud, moraju se prethodno najaviti putem objavljenih e-adresa i pozivom na telefonske brojeve u radno vrijeme suda. 2.2. Zasjedanja suda, rasprave i saslušanja Zasjedanja suda, rasprave i saslušanja održavaju se u pravilu videokonferencijom ako su ispunjeni tehnički i prostorni uvjeti. Na zasjedanjima suda, raspravama i saslušanjima koji se ne održavaju videokonferencijom udaljenost između osoba mora biti najmanje dva metra, svi moraju nositi zaštitnu opremu i prostorija se mora dezinficirati. 2.3. Sudjelovanje javnosti u glavnoj raspravi Kako bi se spriječilo širenje virusne infekcije, zaštitili zdravlje i život ljudi i osiguralo funkcioniranje sudova i izvršavanje prava i obveza, sudac i predsjedavajući sudac mogu privremeno isključiti javnost iz svih glavnih rasprava ili dijelova glavne rasprave. 2.4. Ostale mjere Ostale mjere za sve sudove dodatno određuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Slovenije, a za svaki pojedini sud predsjednik tog suda. Valjanost naloga i ostalih mjera Navedeni nalog i ostale mjere koje se temelje na tom nalogu ostaju na snazi dok predsjednik	
--	--	---	--

		Vrhovnog suda Republike Slovenije ne objavi njihov opoziv.	
ŠPANJOLSKA (ES)	Obustavljaju se sva razdoblja, a rokovi predviđeni postupovnim propisima koji se odnose na sve sudske naloge prekidaju se i prestaju teći. Izračun rokova nastaviti će se u trenutku kada produljenja Kraljevske uredbe 463/2020 postanu nevažeća. Prekid tijeka postupovnog roka ne primjenjuje se na niz posebnih postupaka, uključujući zaštitu djece. Sudac ili sud mogu odlučiti da će voditi sve sudske postupke koji su potrebni kako bi se izbjegla nepopravljiva šteta za prava i legitimne interese stranaka u postupku. Kako biste saznali novosti o mjerama za sprječavanje širenja virusa koje su poduzela španjolska tijela, španjolsko Državno sudbeno vijeće na svojim je internetskim stranicama u posebnom odjeljku objavilo dokument naslova <i>Opće informacije o bolesti COVID-19</i>, koji je dostupan na sljedećoj poveznici: http://www.poderjudicial.es/cgpj/en/Services/Information-COVID-19/General-information-/ Internetske stranice sadržavaju cjelovite informacije, među ostalim opće informacije, smjernice i protokole, sporazume Stalnog odbora (od 11. ožujka 2020. do 5. svibnja 2020.), sudsku praksu, informacije Ministarstva pravosuđa i Ureda glavnog državnog odvjetnika, informacije Ministarstva zdravstva, čelnika	Rad u prostorijama suda znatno je smanjen. Osigurana su ili ojačana IT rješenja i komunikacijski alati kako bi se olakšao rad sudaca, tužitelja i drugih pravnih stručnjaka na daljinu. Javni bilježnici i javni registri smatraju se ključnom javnom uslugom i njihov je rad zajamčen.	Španjolsko središnje tijelo ne može jamčiti uobičajenu obradu pristiglih zahtjeva (posebno zahtjeva u papirnatom obliku). Zahtjevi se moraju slati isključivo elektroničkim sredstvima. – Izvođenje dokaza (članak 3. Uredbe br. 1206/2001): Obraditi će se ozbiljni i hitni zahtjevi, a zahtjevi se moraju poslati na e-adresu rogatoriascivil@mjusticia.es. Svi ostali moraju poštovati uobičajeni postupak tako što će ih poslati izravno nadležnom španjolskom sudu u papirnatom obliku. – Otmica djece i naplata uzdržavanja: Obrada zahtjeva može se jamčiti samo ako je zahtjev zaprimljen e-poštom. Izvršenje se provodi samo pod uvjetom da je hitno i uzimajući u obzir ograničenje kretanja za građane koje je na snazi. (sustraccionmenores@mjusticia.es) (SGCJIAlientos@mjusticia.es)

	države i Nadzornog odbora visokih sudova.		
ŠVEDSKA (SE)	Dosad nisu uvedene nikakve mjere u pogledu sudskih postupaka.	Švedski sudovi, koji su neovisni o vladi, poduzeli su različite mjere kako bi odgovorili na trenutačnu situaciju. Općenito je otkazano više rasprava nego inače, prvenstveno zbog bolesti stranaka, odvjetnika i svjedoka. Sudovi se više koriste videokonferencijom i telefonskom konferencijom. Postojeća pravila primjenjuju se kako bi poslovanje bilo što sigurnije i učinkovitije.	

Ažurirano 10. 6. 2020.